

Nr 14.

Av herr **Johansson, Johan Peter**, *angående ändrade grunder för vägskattens utgående.*

Kostnaderna för anläggning och underhåll av allmänna vägar påvilade till en början den i mantal satta jorden utan allt statsbidrag och utan att andra beskattningsföremål bidrogo till desamma. Enligt 1891 års väglag ändrades grunderna för väghållningsbesväret, så att staten lämnade bidrag till dessa kostnader med 10 % och beskattningen fördelades i övrigt med 1 vägfyrk för varje 100 kronor av jordbruksfastighets taxeringsvärde, 1 vägfyrk för varje 400 kronor av annan fastighets taxeringsvärde och 1 vägfyrk för varje 30 kronor av den till bevillning beskattningsbara inkomsten. Sedermera ändrades grunderna på det sättet, att 1 vägfyrk påfördes för varje 200 kronor av annan fastighets taxeringsvärde, varjämte statens och menigheters allmänningssskogar påfördes 1 vägfyrk för varje 150 kronor av taxeringsvärdet; och statsbidraget höjdes till 30 % av kostnaderna. Genom 1927 års riksdagsbeslut utgår nu vägskatten efter 1 vägfyrk för varje 100 kronor av taxeringsvärdet för jordbruksfastighet, 1 vägfyrk för varje 150 kronor av taxeringsvärdet för annan fastighet och 1 vägfyrk för varje 15 kronor för inkomst. Annan fastighet är således för väghållningen betungad 2 gånger och jordbruksfastighet 2.5 gånger mer än inkomst härflytande ur annan förvärvskälla.

I propositionen nr 179 till 1927 års riksdag med förslag till vissa ändringar i väglagen yttrar departementschefen bl. a.: Det huvudsakliga skäl, som framförts mot en lättnad för fastighetsägare, är väl den av Svenska stadsförbundet framhållna omständigheten, att vägskatten i viss mån har karaktären av en reallast, vilken skulle komma till synes på det sätt, att fastigheternas saluvärde minskats med skattens kapitaliserade belopp. Ett efterskänkande av denna reallast skulle därför enligt stadsförbundet innebära en ökning av nämnda värden till förmån för de fastighetsägare, som nu äga fastigheterna, men till föga båtnad för alla följande fastighetsägare.

Detta resonemang förefaller att vara huvudsakligen av teoretisk natur och torde ha bra litet med verkligheten att skaffa. Det är väl föga troligt, att fastighetsvärdet under de konjunkturer, som nu råda, skulle rusa i höjden, om fastigheterna med avseende på väghållningsbesvärets utgörande likställdes med andra beskattningsföremål. En sådan åtgärd skulle säkerligen uppfattas endast som en gärd av rättvisa och komme

troligen icke alls att inverka på fastighetsvärdet. Jordbruket befinner sig för närvarande i en krisartad lågkonjunktur och är nu mer än annars i behov av varje lättnad, som kan beredas det. Genom de ökade bilskattemedlen ha väghållningsdistrikten nu att svara för endast 25 à 30 % av kostnaderna för vägväsendet, och enligt Kungl. Maj:ts förslag vid innevarande års riksdag skulle denna anpart ytterligare minskas med 5 % beträffande underhållskostnaderna. En övergång till mera enhetliga grunder för vägskattens utgörande behöver därför icke medföra så stora rubbningar, att något allvarligt men därav skulle uppstå, men det innebure en liten överflyttning av skattetrycket från de svagaste skuldorna till starkare.

Nu har Kungl. Maj:t tillsatt en kommitté med uppdrag att verkställa utredning om väghållningsbesvärets utgörande på landet samt om städernas allmänna vägar.

I sitt anförande till statsrådsprotokollet i ärendet framhåller kommunikationsministern, att den alltjämt pågående utvecklingen på vägväsendets område medfört, att man redan nu kommit därtill, att stora delar av den på naturaunderhållets princip uppbyggda väglagen snart nog sakna tillämpning. Anledning syntes därför föreligga att med utgångspunkt från naturavväghållningens fullständiga upphörande till övervägande upptaga frågan om allmän revision av denna lag. Vad angår vägväsendet i städerna uttalas, att förefintliga bestämmelser äro föråldrade och oklara, vilket medför, att såväl beträffande väghållningens utförande som vägbördans fördelning skiftande och i vissa avseenden otillfredsställande förhållanden föreligga. En utredning av spörsmålet borde därför komma till stånd. Slutligen framhålles vikten av att den nu beslutade sakkunnigutredningen i erforderlig utsträckning verkställas i samarbete med på närliggande områden pågående utredningar, framförallt den nyligen igångsatta utredningen av frågan om rationell utjämning av skattetrycket inom kommunerna.

Med en så omfattande uppgift torde det taga rätt lång tid för kommittén innan den blir färdig med sitt arbete; och under tiden komma de nu gällande orättvisa grunderna för vägskattens utgörande att tillämpas. Det förefaller, som om riksdagen redan nu utan att invänta utredningen skulle kunna taga ställning till frågan om vägskattens utgörande efter samma grunder som kommunalskatten. Härigenom skulle jordbruket beredas en visserligen begränsad men snar och verklig hjälp.

Jag hemställer därför, att riksdagen måtte besluta,

att vägskatten från och med år 1931 skall utgå efter samma grunder, som nu gälla för kommunalskattens utgörande.

Stockholm den 14 januari 1930.

J. P. Johansson